

ГОМЕЛЬСКИ УНІВЕРСІТЭТ

ОРГАН ПАРТКОМА, РЭКТАРАТА, КАМІТЭТА ЛКСМБ
І ПРАФКОМАУ ГОМЕЛЬСКАГА ДЗЯРЖАУНАГА УНІВЕРСІТЭТА

№ 12 (536) Субота, 9 красавіка 1983 года. Газета заснавана ў верасні 1969 года. Выходзіць раз у тыдзень. Цана 2 кап.

ПЛЕНУМ АБКМА ЛКСМБ

5-га красавіка адбыўся V пленум абкома ЛКСМБ. На пленуме былі разгледжаны арганізацыйныя пытанні.

У сувязі з пераходам на іншую работу ад абавязкаў першага сакратара і члена бюро абкома ЛКСМБ вызвалены У. У. Давідовіч.

Першым сакратаром абкома ЛКСМБ выбран А. Е. Шалюта, які працаваў другім сакратаром абкома.

Другім сакратаром і членам бюро абкома ЛКСМБ выбран В. Ф. Мацюшэнка, які працаваў загадчыкам сельскагаспадарчага аддзела Рэчыцкага райкома КПБ.

У сувязі з пераходам на іншую работу ад абавязкаў сакратара і члена бюро АК ЛКСМБ вызвалены В. М. Галавач.

Сакратаром і членам бюро абкома ЛКСМБ выбрана Т. В. Граблеўская, якая працавала сакратаром Навабеліцкага РК ЛКСМБ г. Гомеля.

На пленуме абмеркавана работа камсамольскіх арганізацый вышэйшых і сярэдніх спецыяльных навучальных устаноў па далейшаму паліпашэнню камуністычнага выхавання студэнтскай і навучэнскай моладзі ў святле патрабаванняў XXVI з'езда КПСС і XIX з'езда ВЛКСМ. Докладчык — першы сакратар абкома ЛКСМБ А. Е. Шалюта.

На пленуме з прамовай выступіў першы сакратар ЦК ЛКСМБ У. П. Шаптыка.

У рабоце пленума абкома ЛКСМБ прынялі ўдзел сакратар абкома КПБ С. П. Бабур, намеснік загадчыка аддзела арганізацыйна-партыйнай работы абкома КПБ В. А. Лутавой, намеснік загадчыка аддзела камсамольскіх арганізацый ЦК ЛКСМБ А. У. Малахаў.

СУСТРЭЧА З У. П. ШАПТЫКАМ

4-га красавіка наш універсітэт наведаў першы сакратар Цэнтральнага Камітэта ЛКСМБ, кандыдат у члены Бюро ЦК КПБ У. П. Шаптыка. Ён сустраўся з работнікамі і членамі камітэта камсамолу. Уладзімір Паўлавіч цікавіўся студэнтскім жыццём вядучай вышэйшай навучальнай установы Беларускага Палесся, шматлікімі пытаннямі арганізацыі камсамольскай работы ў ГДУ.

З УЗНАГАРОДАЙ

Цэнтральны Камітэт ЛКСМБ узнагародзіў Ганаровай граматай кафедру фізічнага выхавання нашага універсітэта за актыўную прапаганду фізічнай культуры і спорту сярод моладзі.

Пазыўныя «Чырвоныя суботы» НА НОВАБУДОЎЛЯХ

За два тыдні да свята працы студэнты універсітэта пачалі ўносіць свой уклад у фонд Усесаюзнага камуністычнага суботніка, прысвечанага 113-ай гадавіне з дня нараджэння У. І. Леніна. У мінулую суботу 25 будучых матэматыкаў з I—IV курсаў выйшлі на аб'ект узводзімага крытага рынку. Яны паспяхова справіліся з даведзеным заданнем. Асабліва вызначыліся С. Чэркас, У. Даггавец, А. Шпадарук, С. Плюто.

У гэты ж дзень будаўнічы атрад «Памяць» біялагічнага факультэта працаваў на адной з новабудоваў, якую ўзводзіць БУ-84 у мікрараёне Валатава. Узоры стараннай працы паказалі В. Каваленка, А. Маўлян, І. Шаламіцкая і іншыя работнікі.

Заўтра студэнты біялагічнага факультэта з будаўнічага атрада «Буравеснік» будуць працаваць на ўзвядзенні крытага рынку, група студэнтаў геалагічнага факультэта — на ўзвядзенні шматкватэрнага жыллага дома па вуліцы Фрунзе.

В. ШВЭЛЕВА,
намеснік сакратара камітэта ЛКСМБ.

НА САВЕЦЕ УНІВЕРСІТЭТА

Пазаўчора на чарговым пасяджэнні Савета універсітэта па дакладу в. а. начальніка інфармацыйна-вылічальнага цэнтру Л. П. Трацэўскага абмеркаваны і зацверджаны план мерапрыемстваў па павышэнню эфектыўнасці выкарыстання аўтаматычнай сістэмы кіравання і вылічальнай тэхнікі.

Прарэктар па навуковай рабоце прафесар М. В. Навуцьцель даляжыў Савету аб разнінкі конкурснай камісіі па вылучэнню кандыдатур на V гадавыя навуковыя чытанні, прысвечаныя Дню савецкай навукі. Лаўрэатамі конкурсу прызнаны загадчык кафедры педагогікі і псіхалогіі, член-карэспандэнт АПН СССР, прафесар І. Ф. Харламаў, дацэнт кафедры філасофіі Л. І. Нядзеля і старшы навуковы супрацоўнік кафедры оптыкі А. Ц. Малашчанка. Ім прысуджаны спецыяльныя дыпломы з уручэннем грашовых прэмій. Доклады лаўрэатаў будуць заслушаны на гадавых чытаннях універсітэта 21 красавіка.

КАРЫСНЫ СЕМІНАР

5-га сакавіка адбыўся першы агульнаўніверсітэцкі семінар «Стандартызацыя і метралогія» аб'яднае забеспячэнне ў вучэбным працэсе і навуковых даследаваннях» выкладчыкаў, супрацоўнікаў і студэнтаў, які быў арганізаваны кафедрай фізічнай метралогіі сумесна з навуковым аддзелам.

Семінар адкрыў прарэктар па навуковай рабоце прафесар М. В. Навуцьцель. Ён адзначыў, што гэты семінар праводзіцца з мэтай вывучэння асноў стандартызацыі і метралогічнага забеспячэння навуковых даследаванняў і вучэбнага працэсу, метадаў і сродкаў забеспячэння адзінства вымярэння і дасягнення патрабаванай дакладнасці.

Аб ролі метралогіі і стандартызацыі ў павышэнні эфектыўнасці вучэбнага працэсу і навуковых даследаванняў гаварыў загадчык кафедры фізічнай метралогіі дацэнт У. М. Школдзіч.

Намеснік начальніка групы дзяржаўнага Гомельскага лабараторыі дзяржаўнага нагляду за стандартамі і вымяральных

тэхнікаў М. Н. Карачаў расказаў аб метрычным забеспячэнні сродкаў вымярэння, выкарыстоўваемых у навуковых даследаваннях.

Студэнты спецыялізацыі фізічнай метралогіі В. Кулага, Н. Зьвяна і асістэнт кафедры фізічнай метралогіі кандыдат фізіка-матэматычных навук М. П. Казакіў зрабілі вельмі цікавае наведанне аб міжнароднай сістэме адзінак, перадаюмак яе ўсталявання і развіцця, асаблівасцяў практычнага прымянення ў розных галінах навукі і тэхнікі.

Аб украенні міжнароднай сістэмы адзінак у навукова-даследчую работу і вучэбны працэс па дысплынах медыка-біялагічнага дыкла расказаў загадчык кафедры фізіялогіі чалавека і жывёл дацэнт А. І. Чыева.

Праведзены семінар, які стане рэгулярным, будзе садзейнічаць далейшаму павышэнню эфектыўнасці вучэбнага працэсу і навукова-даследчай работы.

С. ПАШУК,
намеснік загадчыка НДС.

ВІНШУЕМ!

Рэктарат, партком, грамадскія арганізацыі універсітэта, Савет кафедр грамадскіх навук, кафедра гісторыі КПСС гораха вішуюць асістэнта гэтай кафедры НЯМКЕВІЧА Ігара

Віктаравіча з вышукду пасляковай абароны дысертацыі на атрыманне вучонай ступені кандыдата гістарычных навук.

Студэнтскія канферэнцыі КАРЛ МАРКС — НАШ СУЧАСНІК

На гісторыка-філалагічнай факультэце адбылася тэарэтычная канферэнцыя «Карл Маркс — наш сучаснік», якая прысвечалася 165-годдзю з дня нараджэння і 100-годдзю з дня смерці Карла Маркса.

Уступным словам канферэнцыю адкрыў дацэнт кафедры навуковага камунізму І. Б. Кудравіцкі. Ён адзначыў, што ўсё прагрэсіўнае чалавецтва свету адзначае гістарычныя даты, звязаныя з імем К. Маркса — заснавальніка навуковага камунізму, найвышэйшага мысліцеля, палітычнага рэвалюцыянера, кіраўніка і настаўніка сучаснага пралетарыяту. Усе сваё жыццё ён прысвяціў справе вызвалення працоўных ад улады капіталу, стараўся навукова абгрунтаваць вучэнне, якое ўзброіла рабочы клас, указала мэты і срокі барацьбы за рэвалюцыянае абнаўленне свету.

Створанае К. Марксам у супрацоўніцтве з Ф. Энгельсам і развітае ў новых гістарычных умовах У. І. Ленінам вучэнне перамаганосна кроцьчы па планеце. Марксізм-ленінізм стаў магчымым паскаральнікам грамадскага прагрэсу.

На канферэнцыі выступілі аўтар гэтых радкоў А. Усікава, М. Рускі, І. Бандровіч. Прысутныя на канферэнцыі з цікавасцю заслухалі іх даклады: «Карл Маркс — наш сучаснік», «Ленінізм-

марксізм сучаснай эпохі», «Карл Маркс і карэныя пытанні сацыялістычнага і камуністычнага будаўніцтва ў СССР», «К. Маркс аб сучасна-гістарычнай ролі рабочага класа, пралетарскага інтэрнацыяналізму і сучаснасці».

Выступаючы аддалі даніну повагі найвышэйшаму навуковаму генію, беззапаветнаму барацьбіту за шчасце народаў працы, перабудову грамадства на пачатках сацыяльнай справядлівасці. Разам са свім верным слібам Ф. Энгельсам Карл Маркс здзейсніў сапраўды рэвалюцыйны пераварот у светлаглядзе на грамадства, упершыню растлумачыў рухачыя сілы гістарычнага працэсу, выкірыў глыбока скрытую сутнасць грамадскіх супярэчнасцей, барацьбы класаў, войнаў і рэвалюцый. Па словах У. І. Леніна, «Вучэнне Маркса ўсемагутнае, таму што яно правільна».

Вучэнне Маркса — Энгельса асвятляе шлях да камунізму. Яно мацуе адзінаства і з'яўляе змагароў за светлае будучае чалавецтва, уяўляе ў канчатковай жыццёвай рэальнасці ідэалы міру, сацыяльнай справядлівасці і прагрэсу ва ўсім свеце.

А. ШАУЧЭНКА,
студэнт 4-га курса
гісторыка-філалагічнага
факультэта.

Маркса і Ф. Энгельса, творча развітае ў новых гістарычных умовах У. І. Леніна і якое пастаянна абгацаецца рэвалюцыйнай практыкай міжнароднага камуністычнага руху, тэарэтычнай дзейнасцю КПСС, іншых камуністычных і рабочых партый, аказвае ўсё ўзрастаючае ўздзеянне на ход сучаснай гісторыі, на сацыяльны прагрэс і лёс чалавецтва. Такая галоўная думка прагучала ў дакладзе «Ленінізм-марксізм сучаснай эпохі», з якім выступіла Л. Дзідзенка.

У наведанні Т. Данькоўскай «К. Маркс і карэныя пытанні сацыялістычнага і камуністычнага будаўніцтва ў СССР» быў адлюстраваны поспех сацыялістычнага будаўніцтва ў нашай краіне, усеагульна значна ўвага задачам будовы камуністычнага грамадства.

«К. Маркс і рэвалюцыянае Праця» — тема даклада студэнткі Л. Сафронавай. Яна расказала аб пачатку распаўсюджвання ідэй марксізму ў Расіі, аб перапісцы К. Маркса і Ф. Энгельса з рускімі рэвалюцыянерамі, прывяла цікавыя факты з гэтай перапіскі, спынілася на пытанні стварэння ў Расіі рэвалюцыйных груп і саюзаў.

Вынік канферэнцыі падвёў дацэнт кафедры навуковага камунізму І. Б. Кудравіч.

Можна з упэўненасцю сказаць, што канферэнцыя прайшла з вялікай карысцю для студэнтаў — чацвёртакурснікаў, якім у наступным годзе патрэбна будзе вытрымаць сур'ёзнае выпрабаванне — здаць дзяржаўны экзамен па навуковаму камунізму.

А. ФАЛОВА,
С. КАВАЛЕВА,
удзельнікі канферэнцыі.

Рэктарат, партком, грамадскія арганізацыі універсітэта, дэканат фізічнага факультэта гораха вішуюць загадчыка кафедры цвёрдага цела БАЛАКІНА Васіля Аляксеевіча з прысваеннем яму ВАКАМ вучонай ступені доктара тэхнічных навук.

Рэктарат, партком, грамадскія арганізацыі універсітэта, дэканат гісторыка-філалагічнага факультэта гораха вішуюць ПАРУКАВА Аляксея з кафедры беларускай моовы з прысваеннем яму ВАКАМ вучонага звання дацэнта.

ПАЛАЗЭННЕ

АБ АГЛЯДЗЕ-КОНКУРСЕ СЯРОД ПЯРВІЧНЫХ АРГАНІЗАЦЫЙ ТАВАРЫСТВА «ВЕДЫ» ГДУ НА ЛЕПШЮ ПАСТАНОўКУ РАБОТЫ ПА ПРАПАГАНДЗЕ РАШЭННЯЎ МАЙСКАГА І ЛІСТАПАДАўСКАГА (1982 г.) ПЛЕНУМАЎ ЦК КПСС.

Універсітэцкі агляд-конкурс работы пярвічных арганізацый таварыства «Веды» — адна з форм удзелу арганізацый таварыства ў барацьбе за паспяховае ажыццяўленне гістарычных рашэнняў XXVI з'езда КПСС, Харчовай праграмы СССР.

Важнейшая задача агляду — забяспечыць глыбокую прапаганду і раскручванне рашэнняў XXVI з'езда КПСС, майскага і лістападаўскага (1982 г.) Пленумаў ЦК КПСС, дзевяці іх да свядомасці кожнага чалавека, далейшае ўдасканаленне форм і метадаў работы ўсіх звянаў таварыства «Веды», павышэнне іх ролі ў ідэалагічным забяспячэнні заданай адзінацатай пяцігодкі.

Пры падвядзенні вынікаў агляду-конкурсу перш за ўсё будучы ўлічваць:

— стан, якасць і эфектыўнасць прапаганды ідэй і рашэнняў XXVI з'езда КПСС, майскага і лістападаўскага (1982 г.) Пленумаў ЦК КПСС. Забеспячэнне цеснай сувязі лекцыйнай работы з канкрэтнымі задачамі і дзейнасцю працоўных калектываў па выкананню рашэнняў XXVI з'езда КПСС;

— забеспячэнне глыбокай прапаганды ўсіх састаўных частак марксізму-ленінізму, дасягненняў развіцця сацыялізму, пераваг сацыялістычнай дэмакратыі, свецкага ладу жыцця, няўхільнай і паслядоўнай барацьбы СССР і братніх краін сацыялізму за мір і ўсеагульнае развіццё. Выкрыццё ідэалагічных дыверсій і задушэнне імперыялізму супраць СССР і краін сацыялістычнай сапраўднасці;

— стан прапаганды і раскручвання працоўным галоўнай задачы 11-й пяцігодкі, рашэнняў Пленумаў ЦК КПСС, Харчовай праграмы,

пытанняў удасканалення арганізацый сацыялістычнага саборніцтва, павышэння яго ролі ў рабоце і росце эфектыўнасці грамадскай вытворчасці, ва ўмацаванні працоўнай і вытворчай дысцыпліны;

— разнастайнасць форм і метадаў лекцыйнай прапаганды, якая выдзяляецца як у сваім калектыве, так і па-за ім, арганізацыя цыклаў лекцый, лекторыяў, кіналекторыяў, народных універсітэтаў, калектывных выездаў і выездаў у працоўныя калектывы, навукова-тэарэтычных і навукова-практычных канферэнцый, вечароў, пытанняў і адказаў, іх камплекснае выкарыстанне ў працоўным і ідэйна-маральным выхаванні студэнтаў і працоўных;

— актыўнасць членаў пярвічнай арганізацыі, якія ўдзельнічаюць у прапагандзе і раскручванні рашэнняў XXVI з'езда КПСС і XXIX з'езда КПБ, майскага і лістападаўскага (1982 г.) Пленумаў ЦК КПСС. Колькасць лекцый, практычных кожным членам пярвічнай арганізацыі па распрацаваных і зацверджаных тэмах, іх актуальнасць і якасны ўзровень;

— выкананне бягучых і перспектывных планаў работы з лектарскім саставам, рэгулярнае правядзенне вучэбных семінараў, навукова-тэарэтычных і навукова-практычных канферэнцый. Рост лектарскага саставу, узровень яго падрыхтаванасці;

— стан работы па паслужбоўванню і рэагаванню лекцый, колькасць і якасць напісаных водгукаў і рэспондзіў на паслужбы лекцый, абмеркаванне наава падрыхтаваных тэкстаў лекцый на пасяджэннях бюро і секцый пярвічных арганізацый;

— узровень арганізацыі прапаганды, асабліва для моладзі, пытанняў камуністычнага маралі, свецкага патрыятызму і сацыялістычнага інтэрнацыяналізму, праблем сучаснага маладзёжнага руху, выхавання разумных матэрыяльных і духоўных патрэб у святле рашэнняў XXVI з'езда КПСС;

— геаграфія правядзення лекцый, масавасць ахопу слухачоў, працоўных, моладзі лекцыйнай прапагандай, правільнасць трактоўкі асноўных палажэнняў і выездаў, якія ўтрымліваюцца ў матэрыялах XXVI з'езда КПСС, рашэнняў майскага і лістападаўскага (1982 г.) Пленумаў ЦК КПСС;

— выкарыстанне ў лекцыйнай прапагандзе наглядных дапаможнікаў, сучасных тэхнічных сродкаў прапаганды, умелае спалучэнне вусных форм з паказам фрагментаў з мастацкіх, навукова-папулярных і дакументальных фільмаў;

— стан афармлення неабходнай дакументацыі;

— працоўны пасяджэнняў, спісы членаў пярвічнай арганізацыі, бягучыя і перспектывныя планы работы, тэматыка лекцый, чытаемых членамі пярвічнай арганізацыі, даведкі, гадавыя справаздачы і налічнасць «Кутна лектара».

Падвядзенне вынікаў: аглядавае камісія пры праўленні арганізацыі таварыства «Веды» Гомельскага дзяржаўнага ўніверсітэта падводзіць вынікі агляду-конкурсу сярод пярвічных арганізацый у снежні 1983 года, прадстаўляе матэрыялы ў прэзідыум арганізацыі да 30 снежня 1983 года.

Узнагароды: пераможцы конкурсу ўзнагароджваюцца Граматамі таварыства «Веды» і каштоўнымі падарункамі.

АДЗНАЧЫЛІ ПРАФЕСІЙНАЕ СВЯТА

На геафаку арганізавана і адназначылі сваё прафесійнае свята — «Дзень геолога». Да гэтай даты былі прымеркаваны разнастайныя мерапрыемствы, якія ўваходзілі ў праграму традыцыйных факультэцкіх «Дзён геолога». Першага красавіка ўдзельнікі мастацкай самадзейнасці факультэта выступілі з конкурсным канцэртам, наладзілі дыскаўку. У суботу пасля заняткаў адбыўся вечар адначынку, было праведзена пасяджэнне КВЗ.

Будучыя геологі наладзілі выстаўку мінералаў, якія сабраны ў час практыкі, навуковых прац выкладчыкаў і студэнтаў. Пачала сваю работу таксама студэнцкая навуковая канферэнцыя, прымеркаваная да Дня навукі.

У Дзень геолога, 3-га красавіка, быў праведзены святочны «агеньчык». Усе мерапрыемствы, прысвечаныя прафесійнаму свята геологаў, выклікалі ў яго ўдзельнікаў вялікае ўражанне. (Наш кар.).

Жыццё грамадскіх арганізацый НА АХОВЕ ПРАВАПАРАДЖУ

У пастанове ЦК КПСС і Савета Міністраў СССР ад 2 сакавіка 1959 г. «Аб удзеле працоўных у ахове грамадскага парадку ў краіне» перад партыйнымі і свецкімі арганізацыямі, усёй грамадскасцю была пастаўлена задача шырокага прыцягнення працоўных да барацьбы за ахову грамадскага парадку шляхам стварэння добраахвотных народных дружын. У гэтым дакуменце вызначаны дакладныя задачы і метады работы ДНД. З дапамогай грамадскасці прадстаўляецца магчымасць актыўна ўдзельнічаць у барацьбе са злочыннасцю, мэтанакіравана праводзіць прафілактычныя мерапрыемствы.

У нашым ўніверсітэце таксама на працягу некалькіх гадоў дзейнічае добраахвотная народная дружина. За час існавання ў яе арганізацыйнай будове многае мянялася. Цяпер асноўныя аб'екты дружыннікаў — патрульванне вуліц, дзяжурствы ў час правядзення масавых мерапрыемстваў і ў штабе ДНД, удзел у гарадскіх рэйдах і г. д.

Ва ўніверсітэце ёсць групы, якія супрацоўнічаюць з аддзеламі крымінальнага вышукі і барацьбы з раскрадальнікам сацыялістычнага маёмасці. Пры раённым камітэце камсамола створаны пастаянны аператывны атрад.

Перад студэнтамі ўніверсітэта — членамі ДНД — рэгулярна выступаюць лектары. Тэматыка іх выступленняў заўсёды паўным чынам звязана з ахвой грамадскага парадку. Напрыклад, у сакавіку 1983 г. на эканамічным факультэце выступілі слесчы Цэнтральнага РАВС І. М. Лапына і старшы памочнік пракурора Цэнтральнага раёна Л. Ж. Зегарс. Першы з іх расказаў аб рабоце мільцыі па барацьбе са злочыннасцю, звязанай з крадзяжом сацыялістычнай маёмасці, другі — аб рабоце пракурорыі па ўмацаванні сацыялістычнай законнасці.

Для дружыннікаў у бягучым навучным годзе арганізаваны секцыяныя заняткі па барацьбе са злочыннасцю, набыцця навыкаў дапамоўчы больш паспяхова спраўляцца з правапарушальнікамі.

У гэтым месяцы сярод дружыннікаў прайшлі саборніцтва па барацьбе са злочыннасцю. Паспяхова выступілі Г. Царанюк, Ф. Белаш, В. Зарэцкі, В. Любч, С. Каротчанка. У арганізацыі трэнервак і саборніцтваў вялікую работу праводзіць перша-

Што вы ведаеце пра ЧССР?

Віктарыя праводзіцца Клубам інтэрнацыянальнай дружбы ГДУ і прысвечана Дню пераможцаў гарадоў. Яе першы тур — да 15 мая 1983 г. Другі і трэці туры прадугледжана правесці ў наступным навучным годзе. У віктарыі могуць прыняць удзел студэнты, выкладчыкі і супрацоўнікі ГДУ.

Адказы павінны быць запісаны ў незлічэнным сшытку або на асобных лістах. Пры падвядзенні вынікаў журы ўлічыць іх паўнату, дакладнасць, налічнасць ілюстрацый. Пераможцы вызначаюцца па выніках удзелу ва ўсіх трох этапах віктарыі. Адказы на яе падаваць у рэдакцыю шматтыражнай газеты «Гомельскі ўніверсітэт». Апошні тэрмін для першага тура — 11 мая.

1. Тэрыторыя ЧССР. Насельніцтва.
2. З якімі краінамі мяжуе ЧССР?
3. Карысныя выкапні. Буйныя рэкі.
4. Колькі абласцей у ЧССР? Назавіце іх цэнтры.
5. Прага — сталіца ЧССР: што вы ведаеце аб гісторыі гэтага горада? Колькі вежаў у Праге? Раскажыце аб найбольш вядомых. Што такое «Каралеўская дарога»? Дзе яна праходзіць? Назавіце галы жыцця У. І. Леніна на тэрыторыі Чэхаславакіі. Назавіце ленінскія мясціны ў Чэхаславакіі. Назавіце буйнейшыя прадпрыемствы горада.
6. Раскажыце пра найбольш буйныя гарады Чэхаславакіі:

7. Раскажыце аб трагедыі Лідаў.
8. Паўднёва-Чэшская вобласць. Прамысловасць. Буйнейшыя прадпрыемствы.
9. Раскажыце пра гарады гэтай вобласці: Чэске-Будзёйвіцэ, Чэскі-Крумлаў, Страконіца, Пельжымаў, Табор.
10. Раскажыце аб супрацоўніцтве Гомельскай і Паўднёва-Чэшскай абласцей, ГДУ і вышэйшай сельскагаспадарчай школы ў Чэске-Будзёйвіцэ.
11. Што называюць «Чэшскай Швейцарыяй»?
12. Гісторыя адкрыцця мінеральных карлаваўскіх крыніц (легенда і меркаванні).
13. Дзе знаходзіцца «Сонеч-

- ны горад»? Чаму яго так называюць?
14. Дзе знаходзіцца т. з. «дах» Еўропы?
15. Назавіце буйнейшыя горныя масівы, самыя высокія горы ў ЧССР, іх самыя высокія кропкі.
16. Вадучыя галіны ў прамысловасці. Што экспартуе ЧССР?
17. Што вы ведаеце аб эканамічным супрацоўніцтве ЧССР і СССР?
18. Раскажыце пра самае буйнае машынабудавнічае прадпрыемства ЧССР.
19. У якім горадзе штогод праходзіць буйнейшы міжнародны кірмаш?
20. У якіх міжнародных выстаўках удзельнічае ЧССР?

Выпускнікі — першакурснікам

У бягучым навучным годзе выпускнікі матфана многае робяць для павышэння паспяхоўнасці першакурснікаў па складаных матэматычных дысцыплінах. Для студэнтаў спецыяльнасці «матэматыка», у прыватнасці, дзялімі прадвядзены калектывам па матэматычнаму аналізу. Вядома, якую важную роллю ў асваенні курса мае тэма «Таблічковае інтэграванне». Таму вывучэнню гэтай тэмы ўдзяляюць вялікую ўвагу лектары дацэнт

ПРАМЕЖНЫЕ ЭКЗАМЕН

І. М. Бруй, асістэнт А. П. Макарава і С. І. Буракоўска. Нам, студэнтам, якія прыходзілі вытворчую практыку на кафедры матэматычнага аналізу, было даручана правесці веды першакурснікаў па ўказанай тэме. Пры правядзенні калек-

тыва мы выкарысталі тэхнічныя сродкі навучання — планшеты, якія дазволілі больш строга правесці пытанне студэнтаў. Прыемна, што ўсе групы праявілі актыўнасць у падрыхтоўцы і здачы калектыва. Большасць студэнтаў падвердзілі, што кантрольная тэма імі вывучана грунтоўна.

На жаль, знайшліся і такія студэнты, якія не толькі не з'явіліся на калектыв, але адмовіліся і ад дадатковай сустрэчы з грамадскімі экзаменатарамі. Такімі безадказнымі студэнтамі аказаліся Крывун Каспяровіч, В. САКАЛЬЧУК, М. МІШАЧАНКА, якіх уключылі ў спіс першакурснікаў матфана.

В. ТРУХАЎ, кіраўнік ДНД ўніверсітэта, кандыдат эканамічных навук.

М. МІШАЧАНКА, першакурснік матфана.

СТАРОНКА
ДЛЯ
АБИТУРИЕНТАУ

НА ВУЧОБУ ЗАПРАШАЕ ЗАВОЧНЫ ФАКУЛЬТЭТ

Правафлановыя

АЖЫЦЦАЛЯЮ Ч БІ рапшні XXVI з'езда КПСС, лістападаўскага (1982 г.) Пленума ЦК КПСС, калектыў завочнага факультэта ГДУ накіроўвае намаганні на далейшае ўдасканаленне падрыхтоўкі спецыялістаў з вышэйшай адукацыяй без адрыву ад вытворчасці.

Цяпер на факультэце на васьмі спецыяльнасцях займаецца 2861 чалавек. 299 высокакваліфікаваных выкладчыкаў забяспечваюць вучэбны працэс. Сярод іх — член-карэспандэнт Акадэміі педагогічных навук СССР І. Ф. Харламаў, прафесары, доктары навук М. В. Навуцьцель, У. В. Анічэнка, Б. П. Савіці, А. С. Калугін, П. У. Сцяцко, У. Д. Арэшчанка, У. М. Калмыкоў. У ліку выкладчыкаў — 119 дацэнтаў, кандыдатаў навук. Для чытання лекцыяў і спецыяльнага курсаў запрашаюцца вучоныя іншых ВНУ, спецыялісты народнай гаспадаркі. Сярод іх былі доктар філалагічных навук, заг. сектарам Інстытута мовазнаўства АН БССР А. Е. Міхневіч, супрацоўнік гэтага ж інстытута Л. І. Антанюк, старшы навуковы супрацоўнік Інстытута гісторыі АН БССР, кандыдат гістарычных навук А. Е. Казлоўская і іншыя.

Вялікая ўвага на нашым факультэце ўдзяляецца самастойнай працы студэнтаў над навуковай і метадычнай літаратурай. З першых курсаў выкладчыкі нястомна працягваюць студэнтаў вучыцца. Асабліва спецыяльныя заняткі навучанню навывам аўтаномнай самастойнай работы як сістэматычна праградуецца кафедра педагогічнай псіхалогіі, гэта і індывідуальная праца выкладчыка па метадыцы работы з катэгорыяй студэнтаў і кансультацыйна-спрацоўніцкай бібліятэкай, выкарыстанні каталогаў і даведніцкай літаратуры.

Вучэбныя рабочыя графікі, якія штогод атрымваюць кожны студэнт-завочнік, маюць мэтай зрабіць навучанне сістэматызаваным, планавым. У іх, акрамя вучэбна-дысцыпліна, якія будуць вучацца ў бягучым годзе, адзначаюцца тэрміны вы-

наання кантрольных і курсавых работ, пералічваюцца залікі і экзамены, паведамляюцца тэрміны выкліку на ўстаноўчаныя і вучэбна-экзаменацыйныя сесіі. Графікі работы адлюстроўваюць мноства сваёсабытных момантаў вучобы завочнікаў. Так, многія ўвагі ў іх адведзена міжсесійнай працы студэнтаў. Два разы ў месяц яны маюць магчымасць атрымаць кваліфікаваную кансультацыю па любой дысцыпліне. Да іх паслуг на кожнай кафедре распрацаваны графікі кансультацый выкладчыкаў.

скім. 8 студэнцкіх работ атрымалі I катэгорыю.

Усе больш цеснай сувязі кафедраў ГДУ з вытворчасцю, з устаноўамі, у якіх працуюць нашы студэнты. Многія з іх выконваюць свае дыпломныя работы на прадпрыемствах горада Гомеля. Нярэдка рэкамэндацыі нашых студэнтаў украіняюцца ў вытворчасць і даюць значны эканамічны эффект.

З кожным годам расце практычная накіраванасць дыпломных работ студэнтаў завочнага факультэта. Дзяр-

ляноў, Н. Рычага, М. Бяседайна і інш.

Бясспрэчна, што сумяшчэнне працы і вучобы без адрыву ад вытворчасці — гэта цяжкая справа. Тым больш прыемна адзначаць, што ёсць цэлы рад студэнтаў-завочнікаў, якія паспяхова сумяшчаюць добрую і выдатную вучобу са сваёй працай. Гэта выкладчыца беларускай мовы Гомельскага педвучылішча А. Рыбакова, экскурсавод Гомельскага бюро падарожжаў і экскурсій У. Ларыёнаў, медсястра Чарнігаўскай абласной бальніцы Т. Саламаха, загадчык бюро арганізацыі вытворчасці, наміравання і НАП Гродзенскага статупраўлення С. Васілеўская, трэнер ДЮСШ вытворчага аб'яднання «Бабруйскашыва» М. Скрабін, выхавацель сада-яслей № 3 горада Рэчыцы А. Хітрова, старшы тэхнік аднаго з гомельскіх заводаў Н. Каралева, інжынер-арганізатар аддзела НАП ВА «Гомсельмаш» І. Ясафаў, эканаміст Гомельскага завода пусковых рухавікоў У. Стахаўцоў, эканаміст па бюджэту Гомельскага райвыканкома Н. Азбука і іншыя.

Штогод ва ўніверсітэце праводзяцца «Дні адкрытых дзвярэй», на якія прыходзяць выпускнікі школ і людзі, што ўжо працуюць на вытворчасці. Яны маюць

Не завочным факультэце многія студэнты паспяхова спалучаюць працу з вучобай. Адной з такіх з'яўляецца лабарантка Мазырскай санэпідэманстанцыі Лідзія Сяргееўна Цырко. Праз год яна закончыць біялагічнае аддзяленне, атрымае вышэйшую адукацыю. Аб тым, што Л. С. Цырко будзе добрым спецыялістам, сведчаць яе старанне, добрыя і выдатныя адзнакі ў залікоўцы.

БЫЛО Б ЖАДАННЕ...

У спецыяльна адзначаныя дні міжсесійнага перыяду арганізуюцца калектывы, па асобных дысцыплінах вучэбнага плана прымаюцца залікі і экзамены.

Для студэнтаў першых трох курсавых два разы ў тыдзень праводзяцца заняткі на вучэбна-кансультацыйным пункце ГДУ, дзе выкладчыкі чытаюць лекцыі, праводзяць кансультацыі па асноўных вучэбных курсах.

жаўныя экзаменацыйныя камісіі адзначаюць высокі ўзровень многіх распрацовак па эканаміцы працы, у якіх утрымліваюцца прапановы, маючыя практычны інтарэс для прамысловых прадпрыемстваў. Такім з'явіліся, напрыклад, прапановы Т. А. Дашчанка па арганізацыі працы на Пінскім прадзельна-трыкатажным аб'яднанні, В. П. Скіба — па выяўленню росту прадукцыйнасці працы ў Чарнігаўскім ВА

Студэнты Гомельскага ўніверсітэта

ЗБЫЛАСЯ МАРА

Стаць настаўніцай я марыла з дзяцінства. Менавіта таму пасля заканчэння васьмігодня паступіла ў Лоеўскае педагагічнае вучылішча. Праз чатыры гады закончыла яго і паехала на працу ў вёску Іскань, што на Мар'ілеўшчыне. Цудоўны педагогічны калектыў у якім Маркса і Ф. Энгельса, твор-

ПРЫЗНАЦА па шчырых імкненнях школьніка гадзіна вучыцца ў ВНУ толькі ў студзені. Першыя дзве спробы на дзённае аддзяленне ГДУ прычынах поспеху не прынеслі.

Адслужыў у радах Саветаў Зноў вярнуўся на працу ў АМ веткаўскай райгазеты «Перстрычнік». Тут яшчэ з адвечна-цуюнікам М. Чэпкавым выкладаў дакументы на завочнае дзёна. У чэрвені 1979 года мы адзены студэнтамі ГДУ па спецыяльна-руская і руская мова і літаратура. Сёй-той можа падумаць, што завочны факультэт лягчы Паўмяне матывы адмаўлення ад іх былі іншымі. Проста да таго часу леў адчуць цягу да журналістыкі, а развітвацца з любімай справай захачелася.

Больш таго: чуў нямаля дзякуючых выказванняў завочнікаў гэтага формы навучання шчыры. Галоўнае, як пераконна ўласным вопыце, бадай, у працы і вучоба аказваюць дэмаўпільну адно на другое. Мяркуючы аб'ём тэарэтычных ведаў, та-зу ж можам прымяніць з тан-

насіць з навакольным прыроды, блізкасці да роднага глеба.

РОДНАЯ ЗЯМЛЯ

«Кожная хваля павінна спяць песню сваёй боры».

(З народнага).
У кожнага з нас ёсць запавяты куток на зямлі і ў сэрцы, дзе засталіся спяжынкі маленства, куды нястрымна вабіць і кліча ўсё жыццё, дзе цябе заўсёды чакае радасць творчага натхнення, адкрыцця. Для беларускага празаіка, майго земляка Міхася Даніленкі гэтым краем, куточкам з'яўляецца Лоеўшчына, радзіма, якая натхняе і жыццё яго творчасць.

...Бодры, Ястрабка, Пустая Града, Новабаршчоўка, Казярогі, Тучкі—вёскі, якія адметнымі вехамі ясыяцца на жыццёвым шляху Міхаіла Пятровіча Даніленкі. Тут, на гэтай зямлі, прайшоў пісьменнік школу ад дзіцячага замілавання прыродай да сталага захаплення бліжэйшымі людзьмі — непаўторна самабытнымі ў розных праявах жыцця. І яны, гэтыя людзі, сталі героямі яго апавесцей, нарысаў, апавяданняў. Многія мясціны на Лоеўшчыне служаць добрым пудыводнікам да біяграфіі празаіка і яго твораў.

Шчодрая літаратурная ніва земляка-пісьменніка. Яго нарысы, апавяданні, апавесці сабраны ў кнігі «Мая песня», «Маяская навальніца», «Наваселле», «Наш дом», «Запавяты акіяны» (выдадзена яна і на рускай мове выдавецтвам «Советский писатель»), «Маці Мар'я», «Журлівіца». Дзеціям падараваны: «Вернасць слову», «Зачараваны гардачык», «На вуліцы Сонечнай». Асобныя творы ўвайшлі ў шматлікія зборнікі для пазакласнага чытання вучняў, можна сустрэць іх і ў школьных падручніках.

І вось перада мной зборнік выбраных твораў, па ліку дваццацятая кніжка пісьменніка. Так адзначыла выдавецтва «Масна мір і ўсеагульнае разабраенне. Выкрыццё ідэалагічных дыверсій і зацямі-

тацкая літаратура» 60-гадовы юбілей з дня нараджэння Міхася Даніленкі. І сама назва зборніка «Родная зямля» яскрава сведчыць аб вытоках творчасці празаіка, яго непарукай сувязі з нашай роднай Лоеўшчынай.

На майёй кніжнай паліцы кнігі пісьменніка-земляка займаюць асобнае месца. І гэта не толькі таму, што чытаючы іх, я быццам бы яшчэ раз сустракаюся з мясцінамі дзяцінства, сваімі землякамі-прататыпамі літаратурных герояў, а і таму, што на кожным з іх пісьменнік-земляк пакінуў цёплыя аўтографі.

У зборнік «Родная зямля» ўвайшлі пяць апавесцей і пятнаццаць апавяданняў — усё лепшае, што стварыў пісьменнік за ўсё сваё творчае жыццё. І хоць з некаторымі твораў мы ўжо сустракаліся раней, але і ў новым выданні яны нас па-ранейшаму радуць, хвалюць, захапляюць.

Першай ідзе апавесць «Альпы». І гэта не выпадкова. Многа гора прынесла чалавечтву Вялікая Айчынная вайна. У смяротны час, на мяжы жыцця і смерці выяўляліся і лепшыя людскія рысы — патрыятызм, самаахвярнасць, і, калі хочаце, наогул ярэдка вырашалася права чалавекам звацца. Вораг мог знішчыць сапраўднага чалавека фізічна, але ніколі яму не ўдавалася зламаць маральны дух свецкіх людзей. Такім мы і бачым беларуса Андрэя Сінічку, русіка Леаніда Зайцава і Нікіфара Лебедзева, украінца Міхаіла Цімчанку, татарына Хабібулліна. У адной сям'і, у аднасі-

бачаць яны сваю сілу, уласную годнасць, перамогу над ворагам.

Усяго 45 старонак займае другая апавесць «Ля Дняпра, у другім эшалоне...». Але не памылся, калі скажу, што яна вярта другога тостага рамана. Сюжэт апавесці прости: тры жанчыны ідуць па цяжкай раскідлай дарозе ў бок Дняпра, дзе ў другім эшалоне знаходзіцца іх сын і браты, якіх толькі мабілізавалі ў армію, і з якімі дома не паспелі нават, як след, развітацца. Ідуць на сваю рызыку, не ведаючы, ці давядзецца сустрэцца. Ідуць па закліку свайго сэрца... Толькі прачытаўшы твор, у думках прайшоўшы па тым цяжкім шляху, дзе на кожным кроку смерць, кроў, можна зразумець і ацаніць духоўнае хараванне герояў твора.

Аповесці і апавяданні Міхася Даніленкі заўсёды населены цікавымі і добрымі людзьмі. Гэта так званыя простыя людзі, унутраны свет якіх ніколі не быў простым, адналінейным, падобным на ваду, з якой выпараны ўсе солі. Іх кар'ера, прызнанне, жыццёвая крэда — вырошчваюць хлеб, упрыгожваюць зямлю, старацца, каб людзі не ведалі нястач, бяды, згрызот.

Бясспрэчнай удачай пісьменніка з'яўляецца вобраз лесніка Апанаскі Лугавога з адналінейнай апавесці «Апанаска Лугавы». Апанаска ўсё рабіў падбегам, спяшаўся, часам браў на сябе больш, чым ад яго патрабавалі. Бывала і цяжка, але ён ніколі нікому не скардзіўся. І ў час апошняга падраўнуку, ужо хворым на ложку, гэты

дзіць вынікі агляду-конкурсу сярод пярвічных арганізацый у снежні 1999 года.

сумленны чалавек, аддаўшы любімай справе лесніка ўсё сваё жыццё, з гонарам усведамляе, што недарма жыў, добры след пакідае на зямлі — пасадзіў, захаваў не адзін дзесятак гектараў лесу, падняў на ногі дзяцей.

Вось перада мной наступны твор «Журлівіца». Чытаючы знаёмыя назвы — Багата Града, Лоеў, Міхалёўка, Вітач, Журлівіца, — адразу думаеш, што гэты нарыс Міхася Даніленкі, настолькі рэальна апісаны знаёмымі мясцінамі. Наогул, яго апавесці, апавяданні ўспрымаюцца, як апавесці-нарысы, апавяданні-нарысы. Пісьменнік часта бывае на Лоеўшчыне і, як ён прызнаецца, «папаўняе сваю творчую кладоўку». Таму чытач адразу ж і акупаецца ў жыццё з яго штодзённымі клопатамі і турботамі. Робіць мастак слова гэта некая незаўважана, бо піша проста і натуральна. У гэтым, мабыць, і сіла мастацкага слова пісьменніка.

Блізка да сэрца ўспрымаем мы няшчасце галоўнай гераіні Веры Верабейчыкавай. Але здраду Даніка Памаўзы дзяўчыне дапамагаюць перажыць аднавяскоўцы, таварышы з горада, куды яна з'ехала, каб хутчэй забыцца аб мінулым, першым каханні, якое не прынесла ёй радасці і шчасця, а толькі пакуты і расчараванне.

У апавесці пісьменнік з высокім майстэрствам апісвае знаёмыя краявіды. І гэта не проста маляўніча, умела пададзеныя малюнк прыроды. Духоўная шчырасць, высокая маральная сіла ідзе менавіта ад е-

У нашым універсітэце на працягу некалькіх гадоў дзейнічае добраахвотная і

Пісьменнік заўсёды глыбока заглядае ва ўнутраны свет чалавека. А крыніцай багацця яго душы лічыць пісьменнік працу — працу любімую, творчую. Аб гэтым ён усвядоміў у самым пачатку свайго творчасці і сцвярджае па сённяшня дзень.

«Мы стамі з Родзкам маўчым. Аб чым мы думаем».

Мне здаецца, і чую нейкую даўноўную песню, і стараюся зразумець, адкуль яна даносіцца. Песня з ледзь улоўнай прыгожай мелодыяй. Я дзесяць чую яе, але ніяк не ўспомню калі. І раптам я здагадаўся спявае нешта ў маіх грудзях Якіраз падобнае было са мной калі першы раз узяў у руку кельму і паклаў у сцену першую цагляную.

Гэта радкі з апавядання «Мая песня», якое дало назву першай кніжцы пісьменніку трыццаць гадоў назад, якое сёння не згубіла сваёй актуальнасці, у поўнай меры, па мойму, адлюстроўвае ўвесь пафас яго творчасці, паказвае асаблівасці адносіны да жыцця шчасця чалавека ў працы!

Мой родны край... Мая зямля... Мая любоў... Гэтыя словы, вырываючыся з душы пісьменніка, паўтараюцца кожны раз з твора ў твор, па-новаму наталюючы пранікнёныя радкі шчырай любоўю, адданасцю роднай зямлі. Аб людзях, якія жывуць на ёй, і піша ў сваім зборніку «Родная зямля» Міхася Даніленка.

М. КРУПЕЧАНКА, студэнт-завочнік VI курса аддзялення беларускай і рускай мовы і літаратуры ГДУ, член Саюза журналістаў СССР.

НА ВАЛЕЙБОЛЬНОЙ ПЛЯЦОУЦЫ

На мінулым тыдні завяршылася спарборніцтва па валейболю, якія ўваходзіць у праграму круглагадовай універсіяды ў мужчынскім турніры прызначаны месцы занялі адпаведна каманды факультэта фізіка-матэматычнага і фізічнага факультэта. Гэтымі назалася каманда знамянічэскага факультэта. На другім месцы — будучыя фізікі, трэцім — матэматыкі.

Ф. СЕМЯНЕНКА, галоўны суддзя спарборніцтва.

НА ПЕРАДЗЕ — МАЙСТРЫ

У напружанай барацьбе ва ўніверсітэце прайшлі спарборніцтвы па кулявой стральбе. Сярод мужчын вызначыліся студэнты геалагічнага факультэта майстры спорту А. Лаўшук і Ю. Трацякоў, якія занялі адпаведна першае і другое месцы. Мацнейшай у групе дзяўчат была перакурсістка ананамічнага факультэта катэды і майстры спорту А. Сяневіч і А. Сяневіч. У камандным заліку першае месца выйшлі стральбы геафана, на другое — знамянічэскага, трэцяе — біяфана. Стралкі ўніверсітэта паспяхова выступілі і на першым этапе абласнога савета СДСТ «Вузы і факультэты». У двух практычных іх перамогі дабілася А. Сяневіч.

В. ХАРЫТОШКІН, галоўны суддзя спарборніцтва.